

MESTO PRIEVIDZA

Materiál Mestského zastupiteľstva v Prievidzi

Materiál MsZ č. 79/2016

Mestská rada: 28.11.2016

Mestské zastupiteľstvo: 5.12.2016

Názov materiálu: Participatívny rozpočet pre mesto Prievidza

Predkladá:

JUDr. Katarína Macháčková, primátorka mesta .....

Prerokované:

MVDr. Norbert Turanovič, prednosta MsÚ .....

JUDr. Robert Pietrik, vedúci právnej kancelárie .....

Spracovali:

Mgr. Michal Ďureje, hovorca mesta .....

Peter Nedoroščík – o.z. Utopia .....

V Prievidzi dňa 16.11.2016

Dôvodová správa

Úloha občanov nekončí účasťou na voľbách raz za štyri roky, participatívny rozpočet im umožňuje priamo sa zapojiť do procesu rozhodovania o prioritách týkajúcich sa ich mesta či mestskej časti. Participatívny rozpočet je proces priamej, dobrovoľnej a všeobecnej demokracie zabezpečujúcej ľuďom možnosť diskutovať o všetkom, čo sa týka verejného rozpočtu a politiky a zároveň prijímať relevantné rozhodnutia. Občan tak nielen volí poslancov mestského zastupiteľstva, ale je priamo vťahnutý do procesu rozhodovania o prioritách týkajúcich sa jeho mesta či mestskej časti. Zapojením sa do projektu participatívneho rozpočtu budú môcť obyvatelia mesta Prievidza priamo rozhodovať o časti finančných prostriedkov z rozpočtu mesta. V celom procese môžu tvoriť konkrétne projekty, ktorých realizáciu budú vyberať ľudia v celomestskom hlasovaní.

Participatívny rozpočet (PR) má korene v Brazílii a v súčasnosti úspešne funguje aj v mnohých mestách Európy. Na Slovensku je tento model využívaný v mestách ako Trnava či Bratislava Nové mesto.

Ide o demokratický nástroj, ktorý občanom umožňuje aktívne sa podieľať na rozhodovaní o tom, akým spôsobom budú použité verejné financie. Vytvára sa tak nový priestor pre občianske aktivity, návrhy a riešenia s cieľom zvýšiť kvalitu života v našom meste.

Proces tvorby participatívneho rozpočtu (ďalej len PR) je zložený z viacerých fáz.

V prvej fáze dochádza k priamemu kontaktu s obyvateľmi. Diskusie s ľuďmi v každej časti mesta umožňujú rokovania o všetkom, čo sa týka verejného rozpočtu a politiky a zároveň prijímať relevantné rozhodnutia. V tejto počiatkovej fáze ľudia predkladajú návrhy a podnety z rôznych oblastí spoločenského života ako šport, kultúra, životné prostredie, mládež, seniori a ďalšie. Prostredníctvom rôznych mechanizmov PR sa podnety postupne spracujú na projekty, z ktorých vzíde niekoľko víťazných a tie budú následne zrealizované.

Výška participatívneho rozpočtu pre mesto Prievidza na rok 2017 je 40 000 € plus 5000 eur na režijné náklady. To znamená, že túto sumu venuje samospráva svojim občanom, aby ju použili na vytvorenie niečoho, čo v našom meste zatiaľ chýba, alebo skvalitnenie toho, čo nefunguje tak, ako by malo.

Participatívny rozpočet stojí na nasledovných zásadách:

- **vytváranie nového vzťahu medzi zastupiteľstvami a občanmi**, čo v praxi znamená formovanie novej, demokratickejšej formy riadenia a rozhodovania.
- **zvyšovanie záujmu o veci verejné**, podporovanie aktívneho občianskeho prístupu.
- **presmerovanie verejných zdrojov** v prospech projektov, ktoré sú prioritou pre samotných obyvateľov mesta.
- **opätovné obnovovanie narušených sociálnych väzieb**.
- postupné **zvyšovanie transparentnosti mestskej správy**, ľudia môžu osobne a priamo zasahovať do tvorby najdôležitejšieho procesu riadenia samosprávy. Tým je rozpočet mesta.

Nad PR bude dohliadať a jeho nestrannosť bude garantovať občianske združenie Utopia, ktoré ako jediné združenie na Slovensku zabezpečuje kreovanie a aplikáciu participatívnych rozpočtov v iných mestách Slovenska. Aby bol vylúčený akýkoľvek náznak alebo snaha o ovplyvnenie vytvárania, realizácie a výberu projektov zo strany verejnosti, budú práve predstavitelia o.z. Utopia dohliadať nad celým procesom. Odborní zamestnanci MsÚ budú nápomocní pri odbornej diskusii a odbornom usmernení pri finalizovaní požiadaviek verejnosti do projektovej podoby.

Orientačný harmonogram tvorby participatívneho rozpočtu:

zámer: realizácia pilotného ročníka participatívneho rozpočtu;

výstupy: zrealizované projekty, zozbierané občianske podnety, návrh pravidiel PR pre mesto Prievidza, občania zapojení do fungovania samosprávy, vyškolení vybraní pracovníci MÚ;

aktivity a fázy procesu:

(január) informačná

zámer: informovať verejnosť o možnosti zapojiť sa a nadviazať komunikáciu s vytipovanými cieľovými skupinami, ako napr. mimovládne organizácie, aktivity lokálneho charakteru a pod.)

aktivity: komunikácia s verejnosťou, príprava webu a handoutov, resp. informačných letákov

prvé verejné zhromaždenie:

zámer: informovať zúčastnených o mechanizmoch participácie a priebehu pilotného ročníka, vyzbierať prvé podnety a nápady, nadviazať spoluprácu

aktivity: prezentácia (cca 45 min), workshop (cca 90 min): v prvej časti: rozdelenie zúčastnených do tematických pracovných skupín a zaznamenanie ich nápadov, v druhej časti spoločná prezentácia výstupov jednotlivých pracovných skupín;

(január – apríl) prípravná

zámer: pripraviť portfólio občianskych projektov v tematických okruhoch, o ktoré verejnosť prejaví záujem;

aktivity: workshopy tzv. tematických participatívnych komunít s nasledujúcimi cieľmi: spracovať nápady verejnosti do podoby projektových dokumentácií; informovať občanov o fungovaní a kompetenciách samosprávy; nastaviť formy spolupráce medzi MÚ a verejnosťou; zbierať aj podnety a nápady, ktoré svojou povahou nespádajú do pilotného ročníka PR;

(máj) rozhodovacia

verejná prezentácia projektov:

zámer: prezentovať verejnosti pripravené projekty, získať širšiu spätnú väzbu a návrhy na posledné úpravy;

aktivity: formát zhromaždenia sa pripraví podľa počtu projektov a predpokladanej účasti verejnosti;

verejné zvažovanie a hlasovanie verejnosti:

zámer: stanoviť poradie projektov kvalitatívnou aj kvantitatívnou formou a zapojiť do hlasovania čo najviac obyvateľov;

aktivity: vytvorenie hlasovacích formulárov, určenie hlasovacích miest, stanovenie členov verejného zvažovania a následná realizácia týchto aktivít;

(jún – december) realizačná

zámer: realizácia vybraných projektov za súčinnosti MÚ a navrhovateľov/koordinátorov jednotlivých projektov;

aktivity: podľa povahy a potrieb jednotlivých projektov;

(október – november) evaluačná

hodnotiace verejné zhromaždenie:

zámer: prezentácia dosiahnutých výsledkov; informovanie o priebehu pilotného ročníka a stave realizácií projektov;

aktivity: 1. prezentácia procesov, 2. prezentácia o stave realizácií projektov; 3. workshop so zameraním návrhu pravidiel PR;

vypracovanie materiálov pre MZ: 1. „Pravidlá participatívneho rozpočtu mesta Prievidza“; 2. „PR pre PD 2018“;

Návrh uznesenia

Mestská rada

28. 11. 2016

I.

berie na vedomie

Dôvodovú správu k procesu tvorby participatívneho rozpočtu,

II.

odporúča – neodporúča MsZ

schváliť zámer mesta Prievidza zapojiť sa do procesu tvorby participatívneho rozpočtu a na tento účel schváliť zaradenie finančných prostriedkov vo výške 45 tis. eur do rozpočtu mesta Prievidza v roku 2017.

Mestské zastupiteľstvo

5.12. 2016

I.

berie na vedomie

Dôvodovú správu k procesu tvorby participatívneho rozpočtu,

II.

schvaľuje - neschvaľuje

zámer mesta Prievidza zapojiť sa do procesu tvorby participatívneho rozpočtu a na tento účel zaradiť finančné prostriedky vo výške 45 tisíc eur do rozpočtu mesta Prievidza v roku 2017.